DZIENNIK POLSKI
ORGAN STRONNICTWA POLSKIEJ DEMOKRACJI
Nr.608 WTOREK 14.GRUDNIA 1943 r. ROK IV.

KRYZYS NA BAŁKANACH TRWA.

Ostatnie narady w Teheranie,bombardowanie Sofii,ciężkie walki w Bośni i Chorwacji powodują wielkie naprężenie i zdenerwowanie społeczeństwa bułgarskiego,które żąda wycofania się z wojny. Stan taki odbija się na rządzie,odbywającym ciągle narady,również większość rządowa w parlamencie odbywa tajne posiedzenia w obecności rządu. Po ostatnim nalocie na Sofię Rada Regencyjna wezwała ministra wojny na konferencję. W całym kraju odbyły się wielkie zebrania robotnicze,wśród demonstrantów byli również podoficerowie. Premier bułgarski zagroził ostrymi środkami i zdecydowanym wystąpieniem przeciwko tym Bułgarom,których nazwał jednostkami źle poinformowanymi i działającymi na szkodę państwa i narodu. Niemcy próbują również swą propagandą przeciwdziałać proalianckim nastrojom. Niemiecka ajencja radiowa w Sofii donosi,że Bułgaria nie obawia się sojuszników. Podaje mowę bułgarskiego ministra spraw wewnętrznych Kristo,który powiedział, że alianci przyjdą do Bułgarii ale po trupach wielu Bułgarów.

Na Węgrzech partie socjalistyczna i ludowców żądają zawarcia pokoju i przygotowują się do objęcia władzy. Były węgierski minister rolnictwa oświadczył,że całe Węgry zalane są ulotkami,żądającymi wystąpienia Węgier z wojny. Radio węgierskie omawiając konferencję w Teheranie twierdzi, że wyniki konferencji uspokoiły kraje bałkańskie. Zostało również stwierdzone,że Rosja nie podnosi żadnych pretensji wobec Turcji odnośnie cieśniny dardanelskiej.

W Rumunii i Bukareszcie odbyły się wielkie demonstracje za odebraniem Węgrom Siedmiogrodu. Przywódca partii chłopskiej Maniu brał udział w demonstracjach,a tłumy wiwatując na jego cześć wzywały go,by wyprowadził Rumunię z wojny i chaosu. W odpowiedzi na te demonstracje węgierski premier Kallay zapowiedział,że obecne granice Węgier będą bronione zbrojnie.

Prasa angielska omawiając kwestjo Bułgarii,Rumunii i Węgier podkreśla wielkie znaczenie tych państw dla aparatu wojennego Niemiec. We wspomnianych wyżej państwach coraz częściej wyraża się pragnienie pokoju,zerwania z osią i przerzucenie się do przeciwnego obozu - na co jednak Niemcy tak łatwo się nie zgodzą. I chociaż nie są zdolni do zmuszania swych wasalów do prowadzenia wojny,to jednak są w stanie utrzymywać ścisłą kontrolę nad tymi państwami,mającymi kluczowe znaczenie w ich sytuacji wojennej. Sekretarz stanu USA Hull złożył deklarację w sprawie Bułgarii,Węgier i Rumunii. Dwa lata mijają jak te państwa są w stanie wojny z USA i wspomagają Niemców ludźmi,sprzętem wojennym i surowcami. Państwa te poniosą skutki klęski,jakie alianci gotują Niemcom. Pismo sowieckie "Klasa Robotnicza i Wojna" stwierdza w artykule wstępnym,że wszyscy satelici Niemiec nie mogą liczyć na żadne względy z chwilą klęski Niemiec. Piękne słowa nie wystarczą, państwa te jeśli chcą odrobić swe winy muszą zamiast słów dać czyny.

SOJUSZ ROSYJSKO-CZESKI.

Onegdaj przybył do Moskwy prezydent Czechosłowacji Benesz. Na dworcu powitał go Mołotow i Woroszyłow oraz przedstawiciele innych państw. Benesz został przyjęty przez Kalinina. W czasie swego pobytu w Rosji Benesz dokona przeglądu brygady czechosłowackiej,walczącej na froncie rosyjskim. W niedzielę wieczorem został podpisany sojusz między Rosją a Czechosłowacją. Pakt w obecności Benesza i Stalina podpisali ze strony Rosji Mołotow,a Czechosłowacji ambasador. Pakt jest wzorowany na sojuszu angielsko-rosyjskim,został zawarty na lat 20 i przewiduje współpracę tak podczas wojny jak i po wojnie. Główne punkty paktu są : 1/oba państwa prowadzą wojnę przeciw Niemcom i ich sojusznikom aż do zupełnego zwycięstwa. 2/Oba państwa podejmą wspólną akcję na wypadek próby uderzenia Niemców na Wschód. 3/Rozbudowa współpracy na polu gospodarczym po wojnie. 4/Zadna ze stron nie będzie interweniowała w wewnętrznych sprawach swego partnera. 5/Wszystkie państwa europejskie niezaangażowane po stronie Niemiec są zaproszone do przyłączenia się -

do paktu.

Komunikat czeski dodatkowo podaje,że pakt przyjaźni sowiecko-czeskiej zawiera klauzulę,zapraszającą do współpracy politycznej i gospodarczej po wojnie inne słowiańskie narody - w pierwszym rzędzie Polskę i Jugosławię.

NA FRONTACH.

WSCHOD. - Ataki niemieckie na froncie kijowskim zostały złamane a pozycje rosyjskie koło Malin poprawione. W łuku Dniepru marsz rosyjski na Kirowograd robi postępy. Wojska sowieckie uzyskały tu i na zachód od Kremeńczuga zyski terenowe. Kirowograd jest atakowany przez trzy kolumny rosyjskie. Zajęto miejscowości na południe i zachód od Kirowogradu.

POŁUDNIE. - VIII armia dokonała rozszerzenia przyczółków na północ od rzeki Moro. Na przedmieściach Ortony walczą kanadyjskie oddziały. San Leonardo zostało zdobyte. Kontrataki niemieckie załamały się w ogniu artylerii. Na front przybyła rosyjska misja wojskowa,która zwiedzając linie bojowe dostała się nawet w ogień nieprzyjaciela. Trudności klimatyczne i terenowe z jakimi sprzymierzeni muszą walczyć,wywarły na Rosjanach wielkie wrażenie.

ZACHOD. - Bombowce amerykańskie wykonały ciężki nalot na Emden. Mieszczą się tam obecnie stocznie łodzi podwodnych. Zestrzelono w walkach 138 myśliwców wroga a przypuszczalnie i 20 dalszych. Straty własne wyniosły 20 maszyn. Wczoraj Amerykanie zbombardowali Skipol koło Amsterdamu. W innych nalotach formacje Moskito atakowały zachodnie Niemcy.

MORZE. - Niemieckie łodzie podwodne zaatakowały dwa wielkie konwoje niedaleko Islandii. W bitwie trwającej 48 godzin bez przerwy alianci zatopili z 20-tu łodzi podwodnych 5,a 3 dalsze ciężko uszkodziły. Reszta łodzi uciekła. Jednostki konwojujące nie poniosły żadnych strat ,a straty w statkach handlowych nie sięgają 1 %.

ROZNE WIADOMOSCI.

- W Danii została utworzona rada polityczna,reprezentująca wszystkie odcienie opinii politycznej. Jej celem jest w pierwszym rzędzie kierowanie ruchem podziemnym,a w drugim przygotowanie terenu dla przyszłego ustroju demokratycznego oraz pociągnięcie po wojnie do odpowiedzialności tych,którzy współpracują z Niemcami.- Rada polityczna utrzymuje ścisłą łączność z Londynem.

Prasa szwedzka domaga się zerwania stosunków dyplomatycznych i handlowych z Niemcami. Min.spraw zagranicznych oświadczył a parlamencie,referując sprawę szwedzkiego protestu,że postępowanie Niemiec nie może pozostać bez bardzo poważnych następstw dla stosunków szwedzko-niemieckich.

- Komitet państw bałtyckich w Londynie wydał drukiem broszurę,w zakończeniu której podniesiony został postulat przywrócenia wolności państwom bałtyckim. Winny one wziąść udział we współpracy wolnych narodów.

- Premier turecki oświadczył,że 70% wzrostu budżetu państwowego przeznaczone jest na armię,której na niczym zbywać nie będzie.

- Dowódca komunistycznych partyzantów w Jugosławii Tito,mianując się wodzem naczelnym,ogłosił podstawy nowego ustroju konstytucyjnego,stwierdzającego równość wszystkich narodów wchodzących w skład Jugosławii. Z jego rozkazu powołano w drodze wyboru trzy ciała,z których najważniejsze partia antyfaszystowska ma sprawować rządy na czas wojny. Ponadto czynne jest stale prezydium jako czynnik wykonawczy i komitet narodowy jako rząd centralny.

- Marsz.Rommel udał się do Norwegii w celu zlustrowania tamtejszych umocnień. Wczoraj Londyn ogłosił,że Rommel został mianowany generalnym inspektorem umocnień, przeznaczonych do obrony przed inwazją na Zachodzie.

- Turecka prasa ogłosiła tekst mowy premiera Mikołajczyka i podkreśliła jego ustosunkowanie się do problemów omawianych na konferencji teherańskiej,a związanych z prawami wszystkich narodów do wolności.

- "Daily Herald" podaje kwestie omawiane na ostatnich sesjach Izby Gmin przyczym zaznacza,że na obecnej sesji parlamentarnej będzie omawiana szczegółowo sprawa stosunków polsko-sowieckich.

OSTATNIE WIADOMOSCI godz.8.30 rano.

- Rosyjskie uderzenia w łuku Dniepru zagrażają coraz silniej Kirowogradowi.

- Rosyjska misja wojskowa ma przybyć do Jugosławii i współpracować z wojskami powstańców.

- Ministrowie bułgarscy mają przeprowadzić 10-dniową kampanię propagandową w celu rozładowania naprężonej sytuacji w kraju.

NA FUNDUSZ PRASY : Lipa-200,Silezia-15,Mary-15,Ala-30,Wierni Ojczyźnie-100 zł.

O D E Z W A .

R O D A C Y .

Społeczeństwo polskie,wstrząśnięte tragicznym zgonem Gen.Sikorskiego,odczuwa potrzebę uczczenia historycznych zasług zmarłego Wodza Narodu. Ponieważ gen.Sikorski był człowiekiem czynu - niech więc czyn będzie wyrazem uczczenia Jego pamięci.

Gen.Władysław Sikorski aż do chwili tragicznej śmierci walczył o powrót do Polski Ziem Wschodnich zagrabionych przez Rosję,walczył też o Polskę silną na Zachodzie.

Ziemie te wymagają dziś natychmiastowej od całego społeczeństwa pomocy ; zatem -- całe społeczeństwo niech pospieszy z pomocą Polakom Ziem Granicznych,składając dla --- nich dar na fundusz im.Generała Władysława Sikorskiego,

NAROD - ZIEMIOM GRANICZNYM .

LUDNOSC POLSKA ZIEM WSCHODNICH,wyniszczona przez bolszewików w okresie pierwszej-okupacji,dziś przechodzi drugą gehennę. Okupant niemiecki bezpośrednio i rękami zdrajców Rzeczypospolitej chce zupełnie wytępić Polaków na Ziemiach Wschodnich. Ziemie te - stały się widownią nierównej walki uzbrojonych band z bezbronną ludnością polską. Płoną polskie wsie. Polacy są mordowani,wyrzynani w pień. Krwawy plon zbrodni kainowej -- wydaje posiew okupanta. Niedobitki wiejskiej ludności polskiej chronią się do miast, - gdzie żyją w ostatecznej nędzy,wpadając tam często w ręce niemieckie.

LUDNOSC POLSKA ZIEM ZACHODNICH poddana została od pierwszej godziny okupacji niemieckiej niesłabnącemu ani na chwilę terrorowi. Rodziny polskie rozbite. Inteligencja- wytępiona doszczętnie. Cała własność polska zrabowana. Język polski sponiewierany. Nędza w każdym polskim domu. Mimo wszystko,Polący na tych ziemiach trwają z całą świadomością,z całą mocą. Ich wzrok zwrócony jest ku nam.

POLACY . Z rodakami naszymi na ziemiach Wschodnich i Zachodnich podzielimy się ostatnim groszem. Pokażemy wszystkim,że aż do ostatniego tchu potrafimy walczyć o losy- CAŁEGO NARODU.

NIECH NIKOGO NIE ZABRAKNIE. Niech ofiarność nasza będzie generalną mobilizacją -- wszystkich Polaków. Niech wysokość ofiary dziś materialnej,uzmysłowi wrogowi jak wielką jest siła moralna narodu,jak wielką będzie ona w chwilach przełomowych.

Niech ofiarność nasza będzie wyrazem nieugiętej woli posiadania Ziem Wschodnich i Zachodnich i powrotu na te ziemie.

Powołałem w tym celu Komitet Uczczenia Pamięci Generała Sikorskiego,który pod hasłem "NAROD - ZIEMIOM GRANICZNYM" zorganizuje zbiórkę na fundusz Im.Gen.Sikorskiego. -

PEŁNOMOCNIK NA KRAJ
RZADU RZECZYPOSPOLITEJ

Wpłacone ofiary będą kwitowane w prasie podziemnej pod hasłami lub inicjałami, - wskazanymi przez ofiarodawców.

CZY SIE OPŁACI.

Ostatnie publiczne egzekucje polskich - zakładników,mające rzekomo na celu zahamowanie akcji odwetowej naszych organizacji podziemnych,wywołały wśród społeczeństwa polskiego wyraźną reakcję. Przytym mówić można o reakcji dwojakiego rodzaju. Jedni sądzą,że zamachy wykonywane na Niemców i konfidentów niemieckich są w skutkach niewspółmierne w stosunku do ofiar,jakie za sobą pociągają, - inni zaś wprost przeciwnie są przekonani, że akcja odwetowa,nietylko jest potrzebna, ale wprost konieczna dla obrony egzystencji całego narodu. I ci ostatni mają słuszność.Nie należy się bowiem łudzić,że terror niemiecki który obecnie zastosowano wobec społeczeństwa polskiego w rozmiarach dotychczas niespotykanych,podyktowany jest nietyle jako - chęć znalezienia odwetu za polską dywersję,ale raczej wywołany jest przez sytuację,w której znaleźlismy się u schyłku wojny,a więc w momencie,gdy Niemcy - ponosząc klęski na Wschodzie,nie mogą - sobie dać rady z obawą jaki obrót sprawy przybrać mogą,jeżeli zaplecze frontu stanie w ogniu. Sądzą więc,że terrorem rzucą paniczny strach na społeczeństwo polskie i w ten sposób zdołają wszelkie możliwości przyszłego powstania sparaliżować. Stąd egzekucje,łapanki uliczne, rewizje - czyli cały repertuar środków, które mają spacyfikować cały naród polski. Oczywiście jest to logika na miarę niemiecką,przede wszystkim zaś kardynalna nieznajomość psychiki polskiej i -

jaskrawe nieorientowanie się w wytrzyma - łości naszego społeczeństwa. Jest to również wynikiem przekonania, wysnutego zre - sztą li tylko z postawy społeczeństwa niemieckiego, a więc że terrorem można każdy naród zmusić do uległości wobec jego prześladowców. Można by na ten temat wiele powiedzieć, ale nie o to w tej chwili idzie. Idzie natomiast o rzecz najważniejszą, a mianowicie o zbadanie, czy uległość społeczeństwa polskiego zahamowałaby terror - niemiecki. Otóż zsumowując wszelkie racje które można by na ten temat wyprowadzić, - musimy dać stanowczo odpowiedź negatywną. Terror niemiecki nie ma charakteru koniunkturalnego, nie jest jedynie wynikiem ta - kiej czy innej sytuacji i nie został po - dyktowany wyłącznie koniecznościami woj - skowo-politycznymi. Od dłuższego czasu - dochodzą nas tragiczne wiadomości z Lu - belszczyzny i Chełmszczyzny, gdzie planowo i systematycznie tępi się żywioł polski.- Zapowiedzi Franka, że po usunięciu z Lu - blina Globocnika sytuacja na tamtejszym - terenie ulegnie całkowitej zmianie okazały się nieprawdziwe. Co więcej, fala ter - roru objęła całą Polskę. Czy w tych fak - tach nie należy widzieć pewnej metody ? - Bezwątpienia. I dlatego przeciwko temu -- musimy się bronić. Nie wolno nam, tak jak to niedawno czynili Żydzi, z biernym pod - daniem się iść na śmierć. Otóż Niemcy dobrze o tym wiedzą, że na śmierć w ten sposób nie pójdziemy. Wiedzą również nie -- mniej jasno o tym, że w społeczeństwie polskim, kierowanym przez władze podziemne - znajduje się ogromny zasób sił, które w - odpowiedniej chwili staną się dla nich - śmiertelnym niebezpieczeństwem. Są też - przygotowani, że społeczeństwo nasze jest zdyscyplinowane, że nie da się przed cza -. sem wytrącić z równowagi i dlatego ich rachuby na to, iż terrorem zdołają wywołać - powstanie, nie posiadające w dzisiejszych warunkach stuprocentowych możliwości pełnego sukcesu - spełzły na niczym. Ale - właśnie dlatego ogarnia ich paniczny lęk przed dniem jutrzejszym, zwłaszcza, że nie wiedzą o tym gdzie potencjonalne siły polskie są zgromadzone. Dlatego też ich terror jest bezplanowy, uderza ciągle w próżnię, nie umniejszając ani na chwilę gotowości społeczeństwa polskiego. Co więcej, terrorem jeszcze bardziej tę gotowość -- wzmacniają. Nie należy więc sądzić, że -- bierność społeczeństwa polskiego zahamuje terror niemiecki, że zaniechanie akcji odwetowej położy kres egzekucjom publicz - nym. Bierność nie zahamuje terroru, co - więcej, raczej utrwali pewność władz niemieckich, że zdołały złamać naszą odpor - ność i że czas aby metody stosowane w lubelszczyźnie zastosować w całej Polsce .- Nie położy zaś kresu publicznym egzeku - cjom, czego najlepszym dowodem jest fakt , że są one wykonywane nawet za sfingowane zamachy przez samych Niemców. Czyli zsu - mowując wszystko stwierdzić musimy, że terror niemiecki nie jest wynikiem akcji odwetowej polskich czynników podziemnych, - ale następstwem planowej akcji, że wresz - cie ta akcja, sygnalizująca żywotność społeczeństwa polskiego oraz jego gotowość - do obrony przed masowym wyniszczeniem, - rozmiary terroru hamuje. Słowem my się w ten sposób bronimy i bronić musimy.

POWROT POLAKOW RANNYCH W CZASIE BOMBARDOWANIA RZESZY.

Do Krakowa zaczynają przybywać transporty rannych ofiar nalotów alianckich na miasta niemieckie. Pierwszy transport -- przybył 9.września z Dortmundu i liczył - 8oo osób, drugi 14.9.z Essen zawierał 64o- ofiar. Niemcy nie mają zamiaru opiekować- się rannymi, aczkolwiek zakłady ubezpieczeniowe pobrały od wszystkich wkładki. Zapowiedziano dalszych 15 takich transportów. Dotychczas Niemcy nie podawali w tej sprawie żadnych informacji, aby nie psuć akcji werbunkowej. Obecnie cały ciężar leczenia i utrzymania ofiar zepchnęli na ludność - polską w G.G. Liczba ofiar jest bardzo -- duża, ponieważ mniej więcej 35o.ooo Polaków znajdowało się w rejonie 3o większych miast, objętych bombardowaniem. Przyjmując 2o% na straty w ludziach, która to cyfra - jest już ustalona na podstawie danych --- rzeczowych, otrzymujemy potworną cyfrę --- 7o.ooo ludzi okaleczonych, a wśród nich - znaczny odsetek zabitych. Ludźmi tymi winno jaknajrychlej zająć się R.G.O., aby -- uniknąć wypadków śmiertelnych z wycieńczenia i braku lekarstw. Zarazem należy ustalić dokładnie ich spisy i procent inwalidztwa, aby w swoim czasie można było wys - tąpić z uzasadnionymi roszczeniami o od - szkodowanie i rentę. Przecież ci ludzie - zostali zwerbowani przymusowo przez urzędy pracy pod grozą kary i konsekwencji dla - rodzin niestawiających się. Tego rodzaju- postępowanie Niemców z ofiarami nalotów - jest hańbą dla Niemców, prostym karygodnym przestępstwem, za które dziś każdy pracodawca jest pociągany do odpowiedzialności. Jeszcze jeden dowód, jak miała wyglądać - nowouporządkowana przez Niemców Europa. -

---oooOOOooo---